

Organisationer i opråb: En længere reklamationsret vil gavne forbrugerne og den grønne omstilling

Hvis danske politikere fortsat vil kunne bryste sig af at være et grønt foregangsland, er en længere reklamationsret et afgørende våben for forbrugerne og en gevinst for klima og miljø, skriver syv organisationer i et fælles debatindlæg.

Vi er nødt til at tage et opgør med brug-og-smid-ud-kulturen, og her er en forlænget reklamationsret et afgørende våben, der både er åbenlyst mere rimelig for danske forbrugere og godt for klima og miljø, skriver syv organisationer i fællesskab. Foto: Asger Ladefoged/Ritzau Scanpix

Forbrugerrådet Tænk, Concito m.fl. (se afsendere i faktaboks)

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Er det rimeligt, at du kan stå helt uden rettigheder og mulighed for at få behandlet din klage, hvis din nye bil, din vaskemaskine eller computer går i stykker efter 2-3 år?

Det vil de færreste nok svare ja til.

Men sådan er det faktisk i dag, hvor vi i Danmark har lagt os på EU's minimumsniveau, når det kommer til længden på den såkaldte reklamationsret.

Imens har politikerne i lande som Sverige, Norge, Finland, England og Holland for længst indset, at det naturligvis ikke holder og har givet deres forbrugere bedre rettigheder og dermed samtidig bidraget til den grønne omstilling.

Afsendere

- Anja Philip, formand for Forbrugerrådet Tænk
- Thomas Møller Thomsen, administrerende direktør for FDM
- Christian Ibsen, direktør for Concito
- Maria R. Gjerding, præsident for Danmarks Naturfredningsforening
- Mikkel Brandrup, direktør for Dansk Affaldsforening
- Thomas Damkjær Petersen, formand for Ingeniørforeningen IDA
- Claus Ekman, direktør for Rådet for Grøn Omstilling

Brug for krav til produkters holdbarhed

At reklamationsretten er på to år i Danmark, er nemlig ikke alene urimeligt for de mange forbrugere, der ikke kan få hjælp, når et stort og dyrt produkt går alt for tidligt i stykker og ender i containerne på genbrugspladsen før tid.

Det er samtidig ikke hensigtsmæssigt, at vi i en tid med stort samfundsfokus på klima, natur og miljø ikke stiller større krav til holdbarheden og produktionen af større forbrugsgoder som hvidevarer og elektronik, som vi ved belaster naturen hårdt.

En længere reklamationsret vil udover at være grundlæggende mere retfærdig også betyde, at det bedre vil kunne betale sig at producere og forhandle mere langtidsholdbare produkter, og at flere forbrugere vil kunne få repareret deres produkter, når de går for tidligt i stykker.

Ser man isoleret på biler, er der tale om et større forbrugsgode, som må kunne forventes at have en længere levetid. Dertil kommer, at bilen for mange er en af de største investeringer, de gør - ofte via lånefinansiering. Derfor kan tidligt nedbrud som følge af produktfejl have endog meget store privatøkonomiske konsekvenser for den enkelte.

En længere reklamationsret vil hjælpe den grønne omstilling

Netop nu er der heldigvis et politisk vindue for at rette op på sagerne.

Alle EU-lande skal implementere nye regler på området, og derfor skal politikerne dette forår tage stilling til, om Danmark fortsat skal være nordeuropæiske bundskrabere, når vi taler reklamationsret.

Dansk Erhverv har meldt ud, at man gerne vil fastholde EU's minimumsniveau på området og hæfter sig ved, at et ekspertudvalg, der netop har afleveret en betænkning på området, ikke har fundet nogen dokumentation for, at længere reklamationsret fører til længere produktholdbarhed.

Det er korrekt, at denne dokumentation ikke findes, men det er fordi området stadig er nyt, og der derfor mangler viden. Men forskere fra blandt andet SDU og Aalborg Universitet har meldt ud, at de vurderer, at en længere reklamationsret vil gavne den grønne omstilling.

Den vurdering deler vi.

Selv hvis en længere reklamationsret skulle føre til en mindre prisstigning, vil produkterne stadig være historisk billige.

Anja Philip, Christian Ibsen m.fl., Se alle afsendere i faktaboks

Logisk og lovende

Desuden bemærker de ministerier, der deltog i det nævnte ekspertudvalg, at selv om der ikke findes eksakt viden om, hvad en længere reklamationsret vil betyde for den grønne omstilling, så vurderes det, at en forlængelse vil have en indirekte effekt på den grønne omstilling, fordi producenter og forhandlere i højere grad har incitament til at sælge produkter med længere holdbarhed, færre fejl og bedre mulighed for reparation.

Det lyder logisk og lovende.

Dansk Erhverv har også sagt, at en længere reklamationsret vil gøre produkterne meget dyrere for forbrugerne. Ja, man har endda draget paralleller til 70'erne, hvor en vaskemaskine kunne koste omkring 30.000 kroner.

Men er den sammenligning nu også rigtigt?

Vi kan i hvert fald ikke genkende, at den længere reklamationsret i landene omkring os har betydet, at eksempelvis svenske, norske og finske forbrugerne ikke har råd til biler, hvidevarer og elektronik.

Priserne på større forbrugsgoder er raslet ned i de senere år, og selv hvis en længere reklamationsret skulle føre til en mindre prisstigning, vil produkterne stadig være historisk billige.

Et opgør med brug-og-smid-kulturen

Samtidig ved vi fra en undersøgelse fra Ingeniørforeningen IDA i 2019, at omkring 75 procent af forbrugerne er villige til at betale mere for mere holdbare produkter.

Det er ikke så mærkeligt. Dels er det frustrerende og tidskrævende, når dyre køb går for tidligt i stykker. Dels vil forbrugerne, hvis eksempelvis elektronik og hvidevarer holder bedre, have behov for at købe færre produkter igennem livet, og dermed vil det samlet set blive billigere.

I politiske skåltaler bliver Danmark ofte fremhævet som et foregangsland med hensyn til forbrugerforhold og den grønne omstilling. Det er vi også på nogle stræk, men når det kommer til en af hjørnesteenene, reklamationsretten, er vi faktisk dårligere stillet end en række af de lande, vi normalt sammenligner os med.

Fra vores organisationer er beskeden klar: Vi er nødt til at tage et opgør med brug-og-smid-ud-kulturen, og her er en forlænget reklamationsret et afgørende våben, der både er åbenlyst mere rimelig for danske forbrugere og bilejere og samtidig en gevinst for klima og miljø – og dermed os alle.

Hvis danske politikere fortsat vil kunne bryste sig af at være et grønt foregangsland, nytter det ikke, at vi sidder bagerst i bussen, når det kommer til reklamationsretten.